

затрати, які в 2019 році становили 71,4% та в порівнянні з 2017 роком знизились на 3,6%, далі - витрати на оплату праці, частка якої була стабільною - 15%, третє місце займає амортизація, питома вага якої коливалася (у 2017 р. – 7,0%, у 2018 р. – 6,7%, у 2019 р. – 7,3%). Відрахування на соціальні заходи та інші витрати займають менше 3% від загальних витрат операційної діяльності підприємств України [1].

Треба зазначити, що структура операційних витрат залежить від виду економічної діяльності підприємства. Так, матеріальні витрати займають найбільшу частку у сільському господарстві – 77,3%. Питома вага амортизації найвища у транспортних, поштових та підприємств, що займаються кур'єрською діяльністю - 12,3%. Частка витрат на оплату праці найбільша на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі, а також на транспортних, поштових та підприємствах, що займаються кур'єрською діяльністю (24,1% та 23,4% відповідно), виходячи з цього, високою є питома вага відрахувань на соціальні заходи (4,8%). Інші витрати найбільші в сільському, лісовому та рибному господарстві – 2,7% [1].

Таким чином, виникає необхідність удосконалення системи управління операційними витратами підприємства, яка представляє собою сукупність взаємопов'язаних засобів і методів, спрямованих на оптимізацію витрат. На сучасному етапі розвитку економіки України використовується досить велика кількість методів управління витратами: директ-костинг, стандарт-кост, таргет-костинг, кайзен-костинг, АВС-метод, бенчмаркінг витрат, кост-кілінг, СVP-аналіз, LCC – аналіз, система «Just-in-Time» тощо.

Дані методи управління витратами є досить різноманітними за своїм змістом, цілями і особливостями застосування, тому важливо правильно підійти до їх вибору, враховуючи позитивні та негативні сторони використання та особливості здійснення операційної діяльності підприємства. При необхідності для ефективного управління витратами доцільно використовувати декілька методів у комплексі. Отже, від правильного вибору методу залежить ефективність управління на підприємствах.

Література:

1. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00#Text>
3. Свистун Л. А., Левкова Р. М. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. *Економіка і регіон*. 2017. № 4. С. 57-62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2017_4_11

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Лукаш Р. М.

*Науковий керівник: Андрєєва В. Г., канд. екон. наук, доцент
Київський національний торгово-економічний університет*

Прибуток підприємства є не тільки важливим джерелом власних фінансових ресурсів підприємства, а й одним із чотирьох бюджетоутворювальних податків та відіграє важливу роль регулятора та стимулятора економіки країни. Так, у 2020 році загальний обсяг надходжень до державного бюджету України склав 170,7 млрд грн., питома вага податкових надходжень становила 90,1%, неподаткових надходжень – 9,5%. Податок на прибуток підприємств є одним з найбільш вагомих і склав 108,7 млн. грн або 10,1% всіх надходжень [1].

Момент переходу до національних стандартів забезпечив кожній організаційно-правовій структурі свободу облікової політики по відношенню до вибору методичних способів формування прибутку. Згідно П(С)БО 17 «Податок на прибуток» визначено два поняття: «обліковий прибуток (збиток)» та «податковий прибуток (збиток)». Обліковим прибутком (збитком) є сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у Звіті про фінансові результати за звітний період, а податковий прибуток (збиток) є сумою прибутку (збитку), яка визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування також за звітний період [4].

Базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств в Україні становить 18% [3]. Приблизно така ж ставка діє в Польщі та Угорщині (19%) та Швейцарії (17,92%). Та в цих країнах оподаткування істотно відрізняється від вітчизняного. Наприклад, Швейцарія використовує диференційовану ставку, яка залежить від регіону (в одних місцях 11,5%, а в інших – понад 24%), оподаткування проводиться на 3-х рівнях: муніципальному, федеральному та континентальному. В Угорщині більш привілейоване становище має малий бізнес, для якого ставка дорівнює всього 10%. У більшості країн Західної Європи податок на прибуток істотно вище, ніж в Україні: у Німеччині він дорівнює 30%, у Франції – 33%, в Бельгії – 34%, та в цих державах, як правило, передбачаються різні податкові пільги. Крім того, на відміну від України в багатьох країнах світу ставка податку не є фіксованою, вона коригується в залежності від суми доходу – чим більше дохід, тим більше оподаткування.

Механізм оподаткування прибутку підприємств, що застосовується в Україні, загалом відповідає світовій практиці. Так, в Україні об'єктом оподаткування є прибуток, отриманий в Україні та за її межами. Його визначають, зменшуючи суму доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, інші витрати звітного податкового періоду; доходи і витрати враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування у момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів [3].

Як показали проведені дослідження, одним із шляхів вдосконалення механізму оподаткування прибутку є заміна податку на прибуток підприємств, податком на виведений капітал. Основна ідея податку на виведений капітал полягає в тому, що зароблений прибуток оподатковується лише тоді, коли виплачується власникам у вигляді дивідендів і прирівняних до них платежів. Тобто не потрібно буде сплачувати податок з нерозподіленого прибутку з якого

фінансуються інвестиції, а отже, грошові резерви зростуть, тому підприємства зможуть вкладати свої кошти у більш значущі проекти, розширити своє виробництво, зросте платоспроможність та ліквідність. Також запровадивши податок на виведений капітал можна розв'язувати проблеми з найбільшими схемами ухилення від сплати податку [2].

Відповідно, позитивні сторони такого оподаткування полягають в наступному: створюються стимули для ділової та інвестиційної активності, тобто підприємствам не потрібно буде знижувати фінансовий результат, капітал всередині країни почне нарощуватися, зменшиться кількість недобросовісних платників за рахунок знищення схем ухилення від сплати податку, фінансова звітність підприємства буде більш прозорою та привабливою для банків та інвесторів.

Література:

1. Інформація про стан виконання Зведеного та Державного бюджетів України за січень–лютий 2019-2020 років. Державна казначейська служба України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D0%B0_%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9_2020.pdf.

2. Савченко А. М., Гудим І. А. Порівняльний аналіз податку на прибуток та податку на виведений капітал: сучасні реалії та перспективи. *Економічна наука*. 2018. №11. С. 66-69.

3. Податковий кодекс України. Кодекс України № 2755-VI від 02.10.2010 р. зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ НАРАХУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА

Олефіров Д.Г.

*Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У другій половині ХХ століття екологічна проблема, пов'язана із забрудненням навколишнього середовища, набула глобального характеру, а на початку ХХІ століття вона різко загострилася. Проявом цього стало глобальне потепління клімату на планеті. Це говорить про те, що матеріальне виробництво перетворилося з технічного й соціального органу в біосоціальний, що став засобом перетворення біосфери.

Сучасний рівень розвитку науково-технічного прогресу (НТП) характеризується новими відносинами науки, техніки, технології й природи.